

Î N C H E I E R E

11 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Tatiana Vieru, Iurie Bejenaru,
Ghenadie Nicolaev, Svetlana Novac

examinînd cererea de revizuire depusă de către Miachișeva (Arventi) Lilia, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de către societatea cu răspundere limitată „Constr-Prim Locuință” împotriva Liliei Arventi (Miachișeva) cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2013, prin care a fost respins recursul declarat de Miachișeva (Arventi) Lilia, fiind menținută decizia decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012, prin care a fost admis apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Constr-Prim Locuință”, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 10 aprilie 2012, prin care acțiunea a fost respinsă, cu emiterea unei noi hotărîri privind admiterea integrală a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 08 iunie 2010, reclamanta SRL „Constr-Prim Locuință” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva Liliei Arventi (Miachișeva) cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la data de 19.11.2007, între reclamantă și pîrît a fost încheiat contractul de mandat, potrivit căruia mandatarul și-a asumat obligația de a încheia din numele mandantului contracte de investiții cu persoane fizice și juridice, avînd drept obiect construcția casei de locuințe. Întru realizarea obiectului contractului, mandantul a eliberat pîrîtei procura corespunzătoare din 19 noiembrie 2007.

Potrivit pct. 2.2 al contractului, părțile au stabilit că executarea contractului de mandat se va considera încheiată atunci cînd mandatarul va prezenta dovada achitării în cont a prețului contractului precum și originalul contractului.

Conform pct. 4.1 al contractului, reclamanta și-a asumat obligația de remunerare a prestațiilor acordate de pîrîta în valoare de 1,5 % din suma contractului încheiat cu terții, adăugat la prețul contractului cu condiția garantării menținerii relațiilor contractuale cu terțul contractat. Remunerația urma să fie achitată după confirmarea executării mandatului, dar nu mai des de o dată în lună.

Pe parcursul derulării contractului de mandat, au fost efectuate plăți în calitate de remunerație în suma de 18085 euro, executînd astfel obligația de plată a prestației inclusiv cu anticipație.

Reclamanta a indicat că, suma achitată pîrîtei nu se conformează clauzelor contractuale ca remunerație pentru prestația acordată reclamantei și nu poate fi calificată ca plată a prestației, deoarece nu întrunește și lipsește confirmarea executării contractului de mandat.

A mai explicat că, pentru început, pîrîta avea un comportament diligent, care a favorizat inspirarea încrederii, din care motiv și plățile se efectuau cu anticipație, împrejurare confirmată și prin reîncheierea unui nou contract de mandat la data de 20 octombrie 2008.

Ulterior, pîrîta a încetat, de facto, executarea obligațiilor sale asumate prin contractul de mandat. Circumstanțele date își găsesc susținere prin neasigurarea achitării mijloacelor bănești în contul mandantului, nesemnarea contractelor de investiții în ordinea pct.8.1.

Avînd în vedere că pîrîta nu a încheiat nici un contract de investiții pe o perioadă mai mare de două luni consecutive, ce constituie o obligație esențială imputată pîrîtei, contractul de mandat a încetat.

Reclamanta a sesizat pîrîta prin notificări în formă scrisă adresate la data de 20 martie 2009 și 02 aprilie 2010, însă ele au fost neglijate.

Cu concretizările ulterioare, reclamanta SRL „Constr-Prim Locuință” a solicitat încasarea din contul pîrîtei Miachișeva (Arventi) Lilia a sumei de 8265 euro, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 10 aprilie 2012 acțiunea a fost respinsă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012 a fost admis apelul declarat de SRL „Constr-Prim Locuință”, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 10 aprilie 2012, cu emiterea unei noi hotărîri privind admiterea acțiunii. S-a încasat de la Arventi (Miachișeva) Lilia în folosul SRL „Constr-Prim Locuință” suma de 7275 euro.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2013 a fost respins recursul declarat de Miachișeva (Arventi) Lilia, fiind menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012.

La data de 22 octombrie 2013, Miachișeva (Arventi) Lilia a depus o cerere de revizuire, solicitînd casarea deciziei instanței de recurs, cu emiterea unei noi hotărîri privind admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea cererii, revizuenta a indicat drept temei pentru revizuirea formulată art. 449 lit. b) CPC.

În acest context a menționat că, instanța de recurs nu a ținut cont de faptul că, obligațiile mandatarului, în baza unui contract de mandat sînt obligații de diligență. Astfel că, mandatarul este obligat de a realiza maximum efort la realizarea obligațiilor.

În acest context, revizuenta a indicat că, încetarea de către investitori a achitării sumelor prevăzute de contractele de investiții, nu se datorează culpei revizuintei, ci doar a intimatei SRL “Constr-Prim Locuință”, care nu și-a executat obligațiile privind construcția blocului locativ.

De asemenea, revizuenta Miachișeva (Arvetin) Lilia a mai invocat că, instanța de recurs nu a dat aprecierea corespunzătoare faptului că, obligațiunile între părțile în litigiu urmează a fi reglementate juridic în temeiul contractului de comision. Or, comisionarul poate pretinde plata comisionului chiar și în cazul în care, executarea actului juridic încheiat de el nu a avut loc, dar faptul acesta se datorează vinovăției comitentului sau se află în legătură cu personalitatea lui.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 451, alin (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicîndu-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexîndu-se probele ce le confirmă.

Din dispozițiile legale sus-arătate urmează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărîri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărîrii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În conformitate cu art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care după emiterea hotărîrii, au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuintului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

În interpretarea corectă a prevederilor enunțate, este de înțeles că, circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv pînă la pronunțarea hotărîrii, iar revizuintul nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărîrii, revizuirea căreia se cere.

Avînd ca temei de revizuire a hotărîrii judecătorești prevederile articolului menționat, revizuenta Miachișeva (Arventi) Lilia a adus critici asupra fondului cauzei, indicînd despre determinarea incorectă de către instanța de recurs a raportului juridic material-litigios între părți. Și anume, ce ține de obligațiile de diligență ale mandatarului în baza unui contract de mandat. A mai indicat și despre culpa intimatei SRL “Constr-Prim Locuință” pentru faptul încetării achitării sumelor prevăzute de contractele de investiții, deoarece ultima nu și-a executat obligațiile privind construcția blocului locative.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră însă, că, cele invocate de revizuenta Miachișeva (Arventi) Lilia, nu pot constitui temei de revizuire în sensul normei enunțate. Or, dispoziția art. 449 lit. b) CPC reglementează în mod imperativ despre prezentarea unor probe concludente și pertinente, care să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată și care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Elemente de fapt, ca modalitate a probării circumstanțelor, vor constitui, în conformitate cu art. 117 alin. (2) CPC, explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, depozițiile martorilor, înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, concluziile experților.

În acest sens, se menționează că, potrivit art. 451 alin. (1) CPC, se indică direct temeiul de declarare a revizurii prevăzut de art. 449 CPC, iar la cererea de revizuire se anexează, în mod obligatoriu, probele ce le confirmă.

Se relevă faptul că obiect al probației, la examinarea cererilor de revizuire, pot fi circumstanțele importante, atât în sens material, cât și în sens procesual.

Este important, la caz, de remarcat că, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că procedura de revizuire nu trebuie folosită de către instanțele naționale într-o manieră incompatibilă cu principiul securității juridice (cauza „Sfinx-Impex” SA c. Moldovei, nr. 28439/05 din 25 septembrie 2012).

Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat (res judecata).

Sub acest aspect, se va menționa și faptul că, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) contra Moldovei, contra Moldovei), prin urmare aceasta urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În susținerea opiniei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghezat.

O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Față de cele ce preced și avînd în vedere că, revizuenta nu a prezentat la cererea de revizuire nici un înscris, care ar confirma temeiurile prevăzute la art. 449 lit. b) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire formulată de către Miachișeva (Arventi) Lilia împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de către societatea cu răspundere limitată „Constr-Prim Locuință” împotriva Liliei Arventi (Miachișeva) cu privire la încasarea sumei.

Încheierea nu este supusă nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tatiana Vieru

Iurie Bejenaru

Ghenadie Nicolaev

Svetlana Novac